

EVROPSKÁ RADA PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉ RADY PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA

ze dne 11. prosince 2015

o hodnocení významnosti třetích zemí pro bankovní systém Unie v souvislosti s uznáváním a stanovením sazeb proticyklické kapitálové rezervy

(ESRB/2015/3)

(2016/C 97/11)

GENERÁLNÍ RADA EVROPSKÉ RADY PRO SYSTÉMOVÁ RIZIKA,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Evropské unie a o zřízení Evropské rady pro systémová rizika ⁽¹⁾, a zejména na čl. 3 odst. 2 písm. a) a b) a článek 15 tohoto nařízení,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezpečnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES ⁽²⁾, a zejména na článek 138 této směrnice,

s ohledem na prováděcí nařízení Komise (EU) č. 680/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ⁽³⁾, a zejména na přílohy I a II tohoto nařízení,

s ohledem na rozhodnutí Evropské rady pro systémová rizika ESRB/2015/2 ze dne 21. července 2015 o poskytování a shromažďování informací pro účely makrobezpečnostního dohledu nad finančním systémem v rámci Unie a o zrušení rozhodnutí ESRB/2011/6 ⁽⁴⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská rada pro systémová rizika (ESRB) odpovídá za provádění makrobezpečnostního dohledu s cílem přispět k předcházení systémovým rizikům v Unii nebo k jejich zmírnění.
- (2) Za účelem plnění svých úkolů musí ESRB posuzovat makrobezpečnostní rizika, která vyplývají z vývoje v Unii a ve třetích zemích. Tato rizika by mohla vzniknout z přeshraničních expozic, které má bankovní systém Unie vůči třetím zemím a které by mohly být zdrojem rozšíření nákazy v Unii. Pokud by nebyl řešen prostřednictvím opatření makrobezpečnostní politiky dané země, mohl by nadměrný růst úvěrů v určité třetí zemi konkrétně vést k velkým ztrátám pro bankovní sektor v Unii a v konečném důsledku ohrozit finanční stabilitu v Unii.
- (3) Článek 138 směrnice 2013/36/EU poskytuje ESRB zvláštní oprávnění řešit rizika, která vyplývají z nadměrného růstu úvěrů ve třetích zemích. ESRB může konkrétně podniknout kroky k ochraně bankovního sektoru Unie před riziky vyplývajícími z nadměrného růstu úvěrů v určité zemi, pokud se opatření přijatá orgány této třetí země považují za nedostatečná. ESRB může konkrétně prostřednictvím doporučení poskytnout pokyny pověřeným orgánům v rámci Unie ohledně přiměřené sazby proticyklické kapitálové rezervy pro expozice vůči třetím zemím.
- (4) Plnění tohoto mandátu vyžaduje, aby byly identifikovány třetí země, vůči nimž má bankovní systém Unie podstatné expozice (dále jen „významné třetí země“). Dopad, který by nadměrný růst úvěrů v určité třetí zemi mohl mít na bankovní systém Unie, závisí na velikosti a povaze expozic, jež banky se sídlem v Unii vůči této třetí zemi mají. Vzhledem k tomu, že ESRB není schopna sledovat vývoj ve všech třetích zemích na celém světě, má za to, že svůj mandát na základě článku 138 směrnice 2013/36/EU může nejlépe plnit tak, že se zaměří na sledování známek nadměrného růstu úvěrů v těch třetích zemích, v nichž má bankovní systém Unie podstatné expozice.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽³⁾ Úř. věst. L 191, 28.6.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 394, 27.11.2015, s. 4.

- (5) Za účelem identifikace významných třetích zemí hodlá ESRB využít údaje z oblasti dohledu, které shromažďuje Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) v souladu s rozhodnutím Evropského orgánu pro bankovníctví EBA/DC/2015/130 ze dne 23. září 2015⁽¹⁾. Rozhodnutí EBA/DC/2015/130 poskytuje podrobné informace o expozicích v bankovním portfoliu vzorku 191 největších bank v Unii, a to celkově vůči všem třetím zemím. I když tyto údaje nezahrnují expozice v obchodním portfoliu a nezahrnují všechny banky v Unii, ESRB má za to, že pro účely identifikace významných třetích zemí jsou tyto údaje dostatečné. Zaměření na expozice v bankovním portfoliu se považuje za přiměřené, jelikož tyto expozice představují většinu expozic. V důsledku mechanismů vzájemného započtení a používání mimo jiné derivátů a krátkých pozic je navíc obtížné přiřadit jednotlivé expozice v obchodním portfoliu určité třetí zemi. Zaměření na vzorek největších bank se považuje za adekvátní, neboť tyto banky zpravidla vykazují největší objem přeshraničních aktivit, a nadměrný růst úvěrů ve třetí zemi, pokud by nebyl řešen, by proto měl na tyto banky největší dopad. V roce 2014 představovalo 191 bank ve vzorku přibližně 92 % celkových aktiv bankovního systému Unie. Jelikož ESRB pro účely identifikace významných třetích zemí nepotřebuje údaje o expozicích týkající se jednotlivých bank, má v úmyslu požadovat od orgánu EBA údaje, které byly shromážděny v souladu s rozhodnutím EBA/DC/2015/130, a to ve formě údajů agregovaných na úrovni jednotlivých zemí. Tyto žádosti o poskytnutí údajů se řídí rozhodnutím ESRB/2015/2.
- (6) ESRB identifikuje významné třetí země na základě tří ukazatelů expozic: rizikově vážených aktiv, původních expozic a expozic v selhání ve vztahu ke třetím zemím. Hlavním účelem použití několika ukazatelů je zajistit komplexní pohled na povahu expozic vůči třetím zemím. Výhradní zaměření na rizikově vážená aktiva by mohlo vést k situacím, kdy nebudou náležitě zohledněny významné expozice s nízkou rizikovou vahou. Ukazatel původní expozice tuto skutečnost kompenzuje tím, že zohledňuje velikost expozic před uplatněním rizikových vah. Účelem expozic v selhání je potom postihnout ty expozice, které pro banky představují větší úvěrové riziko.
- (7) ESRB obvykle definuje třetí zemi jako významnou, pokud expozice bankovního systému Unie vůči této třetí zemi činí nejméně 1 % v případě alespoň jednoho ze tří výše uvedených ukazatelů. Ve srovnání s nefinančními podniky je výše vlastního kapitálu bank v poměru k jejich aktivům relativně nízká. To znamená, že i v případě expozic, které by se v porovnání s velikostí rozvahy banky mohly zdát malé, mohou ztráty dosáhnout úrovně, která ohrožuje solventnost bank a/nebo vzbuzuje u veřejnosti pochybnosti ohledně jejich solventnosti. To by odůvodňovalo stanovení nízké prahové hodnoty, jelikož nepříznivý vývoj v určité třetí zemi by mohl významně ovlivnit kapitálovou pozici bank. Prahová hodnota, která slouží k identifikaci významných třetích zemí, by zároveň neměla zohledňovat třetí země, vůči nimž má expozice jen jeden členský stát, ledaže by tyto expozice byly tak velké, že by představovaly riziko pro Unii nad rámec daného členského státu. S cílem minimalizovat tyto případy by měla být stanovena vysoká prahová hodnota, která zajistí, že budou zachyceny jen největší expozice jednotlivých členských států. ESRB má za to, že prahová hodnota ve výši 1 % celkových expozic představuje náležitou rovnováhu mezi oběma uvedenými žádoucími výsledky.
- (8) ESRB sestaví seznam významných třetích zemí a každoročně jej bude aktualizovat na základě kritérií, jimiž se řídí doplňování tohoto seznamu a výmazy z něj. Bankovní expozice se postupně vyvíjejí, přičemž odrážejí cyklický i strukturální vývoj hospodářské a finanční integrace ve světě. Proces identifikace významných třetích zemí musí tento vývoj zohledňovat. Za tímto účelem byla vymezena kritéria, jimiž se řídí doplňování seznamu významných třetích zemí a výmazy z něj. Tato kritéria jsou koncipována tak, že jsou: a) konzervativní - doplnit určitou třetí zemi do seznamu je jednodušší, než ji z něj vymazat; a b) transparentní - kritéria pro doplňování seznamu a výmazy z něj jsou založena na jednoduchých pravidlech. Kromě toho může ESRB při určování, zda je určitá třetí země významná pro bankovní sektor Unie, postupovat podle vlastního uvážení. Takové vlastní uvážení se s největší pravděpodobností uplatní v případech, kdy je třetí země na hranici splnění kritérií významnosti.
- (9) Každou revizi seznamu významných třetích zemí bude schvalovat generální rada písemným postupem. Je-li vznesena námitka, bude generální rada hlasovat. Sekretariát ESRB každoročně připraví návrh seznamu významných třetích zemí za použití kritérií pro doplňování seznamu a provádění výmazů z něj. Poradní technický výbor bude moci uplatnit vlastní uvážení a změnit návrh seznamu před jeho předložením generální radě.
- (10) Významné třetí země identifikované v souladu s tímto rozhodnutím bude sledovat sekretariát ESRB. Ostatní třetí země budou sledovány jinými jurisdikcemi v Unii v závislosti na jejich významnosti pro vnitrostátní bankovní systém daného členského státu. Poznatky získané z přehledu ukazatelů rizik a z dřívější práce v oblasti proticyklických kapitálových rezerv budou využity k identifikaci těch ukazatelů, které jsou více relevantní, pokud jde o včasné zjištění nadměrného růstu úvěrů.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského orgánu pro bankovníctví EBA/DC/2015/130 ze dne 23. září 2015 o předkládání výkazů příslušných orgánů orgánu EBA, zveřejněno na internetových stránkách orgánu EBA www.eba.europa.eu

- (11) ESRB na základě údajů z oblasti dohledu s referenčním datem 30. června 2014 zprvu identifikovala šest třetích zemí, které se považují za významné. Mezi třetí země, které byly zprvu identifikovány jako významné, patří Brazílská federativní republika, Zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky Hongkong, Čínská lidová republika, Turecká republika, Ruská federace a Spojené státy americké. Změny seznamu významných třetích zemí by měly být zveřejněny na internetových stránkách ESRB.
- (12) První revize seznamu významných třetích zemí, které ESRB identifikovala, se uskuteční ve druhém čtvrtletí 2017 za použití údajů z oblasti dohledu s referenčním datem 31. prosince 2016. To odráží skutečnost, že k uplatnění kritérií pro doplnění seznamu jsou zapotřebí dostatečné údaje. Vzhledem k tomu, že pro účely uplatnění kritérií pro výmaz ze seznamu nebudou k dispozici dostatečné údaje, bude předmětem první revize pouze případné doplnění seznamu významných třetích zemí.
- (13) Následné revize seznamu významných třetích zemí se uskuteční za použití údajů pro účely dohledu s referenčním datem 31. prosince každého příslušného kalendářního roku. Jakmile budou k dispozici dostatečné údaje pro uplatnění kritérií pro výmaz, budou předmětem následných revizí též případné výmazy ze seznamu významných třetích zemí,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Oblast působnosti

Tímto rozhodnutím se vymezují postupy ESRB pro hodnocení významnosti třetích zemí pro bankovní sektor Unie v souvislosti s uznáváním a stanovením sazeb proticyklické kapitálové rezervy v souladu se směrnicí 2013/36/EU.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:

- a) „sazba proticyklické kapitálové rezervy“ má stejný význam jako v čl. 128 odst. 7 směrnice 2013/36/EU;
- b) „expozice“ má stejný význam jako v čl. 5 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013⁽¹⁾;
- c) „sledováním sekretariátem ESRB“ se rozumí správa a řízení, vedení a pravidelná aktualizace souboru ukazatelů a kvantitativních nástrojů sekretariátem ESRB za účelem signalizace potenciálně nadměrného růstu úvěrů ve významných třetích zemích;
- d) „třetí země“ má stejný význam jako v oddílu 2 bodě 1 písm. g) doporučení ESRB/2015/1.

Článek 3

Shromažďování údajů

1. Za účelem posouzení, které třetí země jsou významné pro bankovní sektor Unie, a v souladu s článkem 15 nařízení (EU) č. 1092/2010 sekretariát ESRB vyžaduje od EBA agregované údaje z oblasti dohledu, jak jsou vymezeny v příloze I prováděcího nařízení (EU) č. 680/2014, které EBA shromažďuje v souladu s rozhodnutím EBA/DC/2015/130.

2. Při hodnocení významnosti třetí země pro bankovní sektor Unie je třeba vzít do úvahy tyto ukazatele:

- a) objemy rizikově vážených expozic;
- b) původní expozice a
- c) expozice v selhání.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

3. ESRB konkrétně čtvrtletně shromažďuje níže uvedené datové body z údajů z oblasti dohledu uvedených v odstavci 1 za každou příslušnou třetí zemi:

a) Vzor C 09.01: průsečík řádků 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160 a sloupců 010, 020 a 080 a

b) Vzor C 09.02: průsečík řádků 030, 060 a 140 a sloupců 010, 030 a 110.

4. Sekretariát ESRB úzce spolupracuje s EBA v souvislosti s předkládáním datových bodů uvedených v odstavci 3, jakož i v souvislosti s možnými budoucími změnami vzorů pro vykazování.

Článek 4

Hodnocení významnosti

1. Třetí země se identifikuje jako významná pro bankovní sektor Unie a doplní se do seznamu významných třetích zemí v těchto případech:

a) aritmetický průměr expozic vůči třetí zemi za osm čtvrtletí předcházejících referenčnímu datu činil minimálně 1 % v případě alespoň jednoho z ukazatelů uvedených v čl. 3 odst. 2 a

b) expozice v každém ze dvou čtvrtletí předcházejících referenčnímu datu činily minimálně 1 % v případě alespoň jednoho z ukazatelů uvedených v čl. 3 odst. 2.

2. Země se vymaže ze seznamu významných třetích zemí, pokud:

a) aritmetický průměr expozic vůči dané zemi za dvanáct čtvrtletí předcházejících referenčnímu datu byl nižší než 1 % v případě všech ukazatelů uvedených v čl. 3 odst. 2 a

b) expozice v každém ze dvou čtvrtletí předcházejících referenčnímu datu byly nižší než 1 % v případě všech ukazatelů uvedených v čl. 3 odst. 2.

3. Třetí zemi, která byla identifikována jako významná pro bankovní sektor Unie na základě kritérií vymezených v odstavci 1, sleduje sekretariát ESRB.

4. Sekretariát ESRB seznam významných třetích zemí každoročně přezkoumá a předloží návrh poradnímu technickému výboru. Tento návrh se zakládá na údajích z oblasti dohledu shromážděných za dvanáct čtvrtletí předcházejících 31. prosinci příslušného kalendářního roku. Návrh se předkládá poradnímu technickému výboru do 30. června příslušného roku. Poradní technický výbor může uplatnit svou diskreční pravomoc a změnit návrh před tím, než jej předloží generální radě ke schválení, zejména v těch případech, kdy ESRB vydala doporučení v souladu s článkem 138 směrnice 2013/36/EU a třetí země, jíž se doporučení týká, by měla být vymazána ze seznamu významných třetích zemí.

5. Generální rada přijme rozhodnutí o změně seznamu významných třetích zemí na základě návrhu poradního technického výboru. Každá změna seznamu významných třetích zemí se zveřejňuje na internetových stránkách ESRB.

Článek 5

Přechodná ustanovení

1. Na prvotním seznamu významných třetích zemí sestaveném na základě referenčních údajů za druhé čtvrtletí 2014 jsou Brazilská federativní republika, Zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky Hongkong, Čínská lidová republika, Turecká republika, Ruská federace a Spojené státy americké.

2. Při revizi seznamu významných třetích zemí, která se uskuteční v roce 2017 za použití údajů z oblasti dohledu s referenčním datem k 31. prosinci 2016, se kritéria pro výmaz ze seznamu stanovená v čl. 4 odst. 2 nepoužijí.

*Článek 6***Vstup v platnost**

Toto rozhodnutí se použije ode dne 1. ledna 2016.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 11. prosince 2015.

Předseda ESRB

Mario DRAGHI
